

## Çin Halk Cumhuriyeti ile İmzalanan Badem Protokolü

Sirküler Tarih/No : 19.11.2025/974

Sayı : 41-4121

İstanbul,19.11.2025

### İSTANBUL KURU MEYVE VE MAMULLERİ İHRACATÇILARI BİRLİĞİ ÜYELERİNE SİRKÜLER

Sayın Üyemiz,

T.C. İstanbul Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden alınan ilişik yazıda;

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 10.11.2025 tarih ve 21833953 sayılı "Çin Halk Cumhuriyeti ile İmzalanan Bade Protokolü" yazısında Ülkemizden Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC)'ne badem ihracatına yönelik olarak iki ülke arasında hazırlanan "Türkiye'den Çin'e İhraç Edilen Bademlerin İnceleme ve Karantina Gerekliliklerine İlişkin Protokol" 15 Ekim 2025 tarihinde imzalanarak Protokolde belirtilen şartların yerine getirilmesi koşuluyla Çin'e Badem ihracatının gerçekleştirilebileceğinden bahsedilmektedir.

Söz konusu protokol ile Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademler, Çin'in gıda güvenliği ve bitki karantinasına ilişkin kanun ve yönetmeliklerinin, Çin'in ulusal gıda güvenliği standartlarının ve işbu belgenin hükümlerinin gerekliliklerinin karşılanması sağlanacağı bildirilmektedir.

Bu çerçevede; bahse konu Protokol özetle aşağıdaki hükümleri içermektedir.

- Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademler, Çin için tehlike arz eden aşağıdaki karantina zararlılarını taşımayacaktır: Trogoderma granarium, Ectomyelois ceratoniae ve Callosobruchus maculatus.

- Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı (Bundan böyle Türk Katılımcısı olarak anılacak) Çin'e ihraç edilecek bademlerin hammadde dikiminden, üretimine, işlenmesine, depolanmasına, nakliyesine ve ihracatına kadar tüm süreci, patojen mikroorganizmalar veya toksik veya zararlı maddelerle kontaminasyonunun önlenmesi için her iki katılımcının ilgili güvenlik ve sağlık gerekliliklerine uygun olduğundan emin olmak için yönlendirecek ve denetleyecektir.
- Türk Katılımcısı, uluslararası kabul görmüş yöntemleri benimseyecek, Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademler için yıllık bir gıda güvenliği risk izleme planı uygulayacak ve Çin'e ihraç edilecek bademlerin yetiştirme mevsimi, işleme ve depolama dönemlerinde Çin'i ilgilendiren karantina zararlılarının araştırılmasını ve yakalanmasını gerçekleştirecektir.
- Türk Katılımcısı, Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademlerin üretim, işleme ve depolama tesislerini, Çin Halk Cumhuriyeti Gümrükler Genel İdaresi (Bundan böyle Çin Katılımcısı olarak anılacak)'nin ithal gıda açısından denizaşırı işletmelerin kaydına ilişkin gerekliliklerine uygun olarak denetleyecek ve nitelikli işletmeleri Çin Katılımcısına tavsiye edecektir. Nitelikli herhangi bir işletme Çin Katılımcısı tarafından tescil edilecektir. Ancak kayıttan sonra işletmenin ürünleri Çin'e ihraç edilebilir.
- Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademler, gıda güvenliği ve bitki sağlığı gerekliliklerini karşılayan temiz, hijyenik, nefes alabilen ve yeni malzemelerle paketlenmeli ve nakliye sırasında dökülmeler önlenmelidir. Her paketin üzerinde "Bu ürün Çin Halk Cumhuriyeti'ne ihraç edilmektedir" ibaresinin yanı sıra ürünün adı, menşei, üretim ve işleme işletmesinin adı ve Çin'deki kayıt numarası, ihracatçının adı ve adresi ile diğer izlenebilir bilgiler Çince veya İngilizce olarak yer almalıdır. Yukarıdaki bilgiler bir etiket şeklinde herhangi bir pakete yapıştırılabilir.
- Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademlerin sevkiyatından önce, taşıma araçları Türk Katılımcısı tarafından denetlenecektir. Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademlerin herhangi bir nakliye aracı hijyen ve salgın önleme gerekliliklerini karşılamalı, herhangi bir karantina zararlısı veya yabani ot tohumları, canlı böcekler, bitki kalıntıları, toprak ve diğer kirlilikler gibi diğer düzenlenmiş maddeleri taşımamalıdır.
- Türk Katılımcısının karantina denetimi sürecinde, bu Protokolün II. Paragrafında listelenen herhangi bir zararlının bulunması halinde, Türk Katılımcısı ilgili üretim, işleme ve depolama tesislerinden herhangi bir badem ihracatını askıya alacak, etkili kontrol önlemleri alacak ve Çin Katılımcısını bilgilendirecektir. Çin Katılımcısı tarafından yet...

## GENEL SEKRETERLİĞİ

ulusal gıda güvenliği standartlarına uyumsuzluk tespit edilirse, ilgili ürünler Çin'e ihraç edilmeyecektir.

- İhracattan önce, Türkiye'den Çin'e ihraç edilen bademler için Türkiye Katılımcısı, inceleme ve karantina sonrasında Protokol gerekliliklerini karşılayan bir bitki sağlık sertifikası düzenleyecektir. Bitki sağlık sertifikasının ek beyan sütununda, Çin'deki üretim ve işleme işletmesinin adı ve kayıt numarasının yanı sıra "Bu bitki sağlık sertifikası ile onaylanan bademler, Türkiye ve Çin Katılımcısından imzalanan Türkiye'den Çin'e İhraç Edilen Bademler İçin İnceleme ve Karantina Gerekliliklerine İlişkin Protokol hükümlerine uygundur. Mallar, Trogoderma granarium, Ectomyelois ceratoniae ve Callosobruchus maculatus gibi Çin Katılımcısını ilgilendiren herhangi bir karantina zararlısından arı" olduğu belirtilecektir.
- Bitki sağlık sertifikasının içeriği ve formatı her iki katılımcı tarafından önceden teyit edilecektir.

Diğer taraftan protokolde ve yukarıda belirtilen "işletme kaydı" konusu ile ilgili olarak ÇHC Gümrükler Genel İdaresi (GACC) tarafından yüksek riskli ürün grupları için talep edilen kayıt prosedürüne göre yapılması gerekmekte olup; Çin'e ihracat yapmak isteyen firmalar için yazıları ekinde gönderilen denetim formu ve excel dosyasının hazırlanarak en kısa sürede Müdürlüklerine iletilmesi gerekmekte olduğu hususları iletilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

## İSTANBUL İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ

Kuru Meyve Sektör Şubesi

### EKLER:

1. İlgili Yazı
2. GACC Denetim Formu (16 Sayfa)
3. GACC Sistem Kayıt Formu